

Kath. Basisschool "De Klimop"
Weth. Lindersstraat 81
5455 GK Wilbertoord
NEDERLAND
tel 0485-478675
fax 0485-478121
email info@klimopwilbertoord.nl
website www.klimopwilbertoord.nl

Gedragsprotocol en pestbeleid

een beleidsplan van basisschool de Klimop Wilbertoord

Inleiding

“Ieder kind moet zich op onze school thuis en veilig voelen. Ze moeten weten dat ze als kind met hun eigen identiteit erbij horen en gewaardeerd worden. We benaderen de kinderen vanuit een positieve houding met duidelijke regels en afspraken. We vinden het belangrijk de kinderen waarden en normen, respect voor elkaar, elkaars eigendommen en leefomgeving bij te brengen. Tegen discriminatie en pesten treden we alert op en door middel van klassengesprekken met de leerlingen en het hanteren van duidelijke afspraken proberen we negatief gedrag in de kiem te smoren”

Uit bovenstaand fragment komt naar voren dat we de kinderen op school binnen een veilig klimaat willen opvoeden naar hun toekomstige rol in een veranderende maatschappij. Wij zullen hen daarbij moeten helpen door hen sociale vaardigheden aan te leren. Met andere woorden we moeten hen leren om te gaan met de medemens.

Bij het aanleren van deze sociale vaardigheden gaan we uit van waarden en normen, die wij als maatschappij hanteren en waarvan wij – de kinderen, personeel en ouders – deel uit maken. Zie bijlage 1. De school zal samen met de ouders/verzorgers de kinderen moeten opvoeden in waarden en normen. Dit wordt in de huidige tijd een steeds moeilijker opgave. De roep vanuit de maatschappij om duidelijkheid te scheppen in ons waarden en normenbesef en daarnaar te handelen wordt steeds groter.

Daarom zullen wij als school moeten aangeven wat wij verstaan onder waarden en normen. Ook zullen wij deze op de kinderen moeten overbrengen.

Op school wordt door de kinderen een belangrijk deel van de tijd doorgebracht. Het is daarom belangrijk dat de school een prettige omgeving is om in te verkeren. De sfeer in een groep heeft alles te maken met de manier waarop we met elkaar omgaan. Dat gebeurt in een omgeving waar kinderen weten wat er van hen verwacht wordt, maar ook wat ze van de ander mogen verwachten. Slechts in een omgeving waarin ieder kind zichzelf kan zijn, zonder belemmerd te worden of anderen te belemmeren zal een kind optimaal kunnen functioneren. Het omgaan met waarden en normen vormt hierbij de basis.

We hebben op onze school **schoolregels**. Dit zijn regels die voor alle kinderen gelden. Uitgangspunt daarbij is respect hebben voor elkaar en de omgeving, waarbij wij het omgaan met elkaar en elkaars eigendommen belangrijk vinden.

We hebben deze regels voor leerlingen, personeel en ouders/verzorgers als onderdeel van dit beleidsplan ondergebracht in het **gedragsprotocol**.

Als school zien wij er op toe dat de regels worden nageleefd. Echter van kinderen kun je niet altijd verwachten dat ze meteen ook alle regels zullen toepassen. Daarbij is het ook voor kinderen belangrijk dat ze elkaar de ruimte geven om de regels te leren kennen. En dat ze elkaar op een positieve manier corrigeren.

Bij het leren van de regels en het toepassen daarvan is het van belang dat school en ouders samenwerken. Kinderen moeten ervaren dat het omgaan met de regels niet beïnvloedbaar is, omdat school en ouders niet op dezelfde lijn zitten. Ook moet het niet zo zijn dat het mogelijk is om over die regels te onderhandelen. Wanneer een kind de grenzen overschrijdt, kan het

niet zo zijn dat hij/zij daarover in discussie kan gaan om zo de consequenties te ontlopen. Wel moet het duidelijk zijn wat er gebeurd is.

Hierbij moeten ouders en school zoveel mogelijk op één lijn zitten, om verwarring voor kinderen te voorkomen en om te voorkomen dat daarmee de positie van de school verzwakt wordt.

Bepaalde verenigingen werken in Wilbertoord met dezelfde regels.

Binnen dit beleidsplan geven we ook heel duidelijk aan hoe wij staan tegenover pestgedrag van kinderen. Dit onderdeel komt mede voort vanuit signalen van ouders. Zij verzoeken de school om helder omschreven regels, waarin het voor iedereen duidelijk is wat er van elkaar verwacht mag worden ten aanzien van pestende kinderen. In het hoofdstuk over pesten staat ons *pestbeleid* nauwkeurig omschreven.

Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen plagen, ruzie maken en pesten. Kinderen, maar ook ouders en leerkrachten zullen ervaring en persoonlijk inschatten nodig moeten hebben om te bepalen of ze het welletjes vinden.

Kinderen moeten ook zelf leren om te gaan met conflicten. Zij moeten – soms met vallen en opstaan – hun sociale vaardigheden ontwikkelen. Zij moeten leren omgaan met hun eigen gevoelens van onvrede, agressie en die van anderen. Maar zij moeten ook leren hoe je humor gebruikt, hoe je onderhandelt, wanneer je weggaat en wanneer je op je rechten kan staan, wanneer je moet incasseren en wanneer je trots mag zijn op jezelf, dat ze eerlijk moeten zijn enzovoorts..... Ze moeten de kans krijgen daarin een stijl te verwerven die bij hen past. In een overbeschermd milieu lukt dit niet. Ze hebben hiervoor dan ook de ruimte nodig.

Het moet voor iedereen, die met de school te maken heeft – kinderen, ouders/verzorgers, stagiaires, onderwijsassistente, conciërge en leerkrachten – duidelijk zijn dat we de problemen serieus nemen en dat er sprake is van een consequente manier van aanpak. Hierdoor krijgen we een uniform en herkenbaar beleid. Er kan geen verschil in de manier van aanpak zijn.

Ook zullen we de kinderen duidelijk maken dat er op school leerkrachten zijn waar ze altijd bij terecht kunnen. Jaarlijks zullen we deze leerkrachten – de contactpersonen – aan alle kinderen voorstellen.

Gedragprotocol voor leerlingen, personeel en ouders/verzorgers

Uitgangspunten

Een school moet een omgeving zijn, waar leerlingen, personeel en ouders/verzorgers zich vrij kunnen bewegen en zich prettig voelen. School moet voor alle gebruikers een veilige omgeving zijn, waar men zich thuis voelt. Normen en waarden vormen daarbij een hulpmiddel.

Een goede sfeer is voorwaarde voor kinderen om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen, waarin het personeel optimaal kan functioneren en ouders zich prettig voelen.

Basis voor dit gedragprotocol vormt het uitgangspunt respect voor de ander en de omgeving.

Dit komt tot uiting in:

- respect voor de mening van de ander
- respect voor het werk van de ander
- respect voor spullen van een ander
- respect voor de religieuze en etnische achtergrond van de ander
- respect voor de sterke en zwakke kanten van de ander
- respect voor de regels die er zijn in de school en in de groep

Vanuit deze basis krijgt iedereen op school de ruimte om op een goede en prettige manier te functioneren.

In de omgang met elkaar gaan we uit van gedrag dat algemeen in onze maatschappij als sociaal wenselijk wordt aanvaard.

Grenzen

In hoofdlijnen kan aangegeven worden waar de grenzen in gedrag liggen. Deze grenzen mogen niet overschreden worden. We maken daarbij onderscheid in zichtbaar gedrag naar de ander toe en de wijze van communicatie met de ander.

Gedrag

Wij accepteren geen

- storend gedrag
- negatief gedrag tegenover medeleerlingen: pestgedrag
- saboterend en brutaal gedrag
- discriminerend gedrag
- agressief en gewelddadig gedrag

Taalgebruik

Op onze school doen we niet mee aan

- schelden
- schuttingtaal
- vloeken
- kwetsen
- vernederen

Aangezien menselijke communicatie heel verfijnd is, laten we ook middels lichaamstaal respect voor de ander blijken.

Naleving van het protocol

Het protocol van gedragsregels wordt door leerlingen, ouders en leden van het team consequent nageleefd. Iedereen is in principe zelf verantwoordelijk voor een correcte uitvoering daarvan, het is echter de zorg van allen binnen de school er op toe te zien dat iedereen zich volgens het protocol gedraagt. Het niet naleven van het protocol leidt tot sancties.

Regels

De regels van het gedragsprotocol zijn voor de groepen vertaald in kapstokregels, zie bijlage 2. In alle groepen worden dezelfde kapstokregels gehanteerd met de daarbij behorende tekeningen, zie bijlage 3. Deze kapstokregels zijn daarmee een middel om het protocol vorm te geven. De kapstokregels zijn in alle klassen te vinden, evenals het plan waarin staat hoe ermee gewerkt wordt, zie bijlage 4.

Daarnaast zijn er schoolregels en –afspraken waarin nog meer concreet aangegeven wordt wat men (leerkrachten, ouders en leerlingen) wel en niet van elkaar mag verwachten, zie bijlage 5. Uiteraard is met deze schoolregels en -afspraken niet uitputtend te beschrijven wat wel en niet kan en mag. In gevallen waarin niet is voorzien beslist de directie. Deze schoolregels en -afspraken liggen op school voor iedereen ter inzage. Hangen in de klassen en staan in boekjes, regels en afspraken.

Belonen en straffen

Op schoolniveau zijn afspraken gemaakt over hoe wij met elkaar omgaan. Het gedragsprotocol is er op gericht op school een sfeer te creëren waarin iedereen zich prettig voelt en normaal kan functioneren. Iedereen binnen de school zal positief gedrag en de goede sfeer als prettig ervaren. Uiteraard zal de leerkracht dit tevens onderstrepen in een positieve benadering en het geven van complimentjes naar de kinderen. Beloningssysteem en strafsysteem in de vorm van kapstokken

Bij straffen hanteren we bepaalde sancties. Dit is afhankelijk van de mate van het overtreden van de groeps- of schoolregels. Ook de frequentie van het overtreden en de houding van de leerling in deze kan bij de sanctie meegewogen worden.

Sancties kunnen variëren van het kort uit de les zetten, het maken van strafwerk of het na laten blijven. Duidelijke afspraken over maken welke sancties, in het team.

Negatieve uitingen van gedrag

Hieronder verstaan we gedrag dat niet binnen de afgesproken school- en groepsregels valt en waarbij de school handelend optreedt.

Storend gedrag:

Hieronder wordt verstaan gedrag dat er toe leidt dat de voortgang van de les (activiteiten) wordt verstoord. (Voorbeelden hiervan zijn het maken van geluiden of roepen door de klas, hardop praten tijdens activiteiten die stil dienen te gebeuren, en het wiebelen op de stoel, etc.).

Aanpak:

- Duidelijk waarschuwen.
- Binnen blijven in de pauze.
- Als dit niet helpt, dan tijdelijk buiten de groep plaatsen.
- Duurt dit gedrag voort, of vindt er herhaling plaats, dan wordt dit na schooltijd verder besproken en krijgt de leerling strafwerk.
- Altijd moeten ze het gewenste gedrag opschrijven en niet het negatieve.

Negatief gedrag, gericht tegen medeleerlingen: pesten

Hieronder wordt gedrag verstaan dat lichamelijk of geestelijk kwetsend is. Dit valt onder pesten en hiervoor verwijzen wij naar het volgende hoofdstuk over het *pestbeleid* van onze school.

Saboterend en brutaal gedrag

Overtredingen als het bewust niet luisteren naar of negeren van de leerkracht, dan wel het leveren van onbehoorlijk commentaar / discussie of brutaal gedrag al dan niet in de vorm van lichaamstaal, waaruit een gebrek aan respect voor de leerkracht blijkt, worden gezien als saboterend gedrag. Omdat dit de meest elementaire voorwaarde voor een goed en veilig schoolklimaat is, wordt dit als zeer ernstig beschouwd.

Aanpak:

- Duidelijk waarschuwen.
- Binnen blijven in de pauze.
- Als dit niet helpt, dan tijdelijk buiten de groep plaatsen.
- Duurt dit gedrag voort, of vindt er herhaling plaats, dan wordt dit na schooltijd verder besproken en krijgt de leerling strafwerk.
- De leerkracht stelt de ouders/verzorgers van dit gedrag op de hoogte.
- Bij herhaling volgt een gesprek tussen ouders/verzorgers en de school.
- Als gedrag niet verandert, dan kan de directeur de leerling schorsen. Hiervan worden de ouders zowel mondeling als schriftelijk op de hoogte gesteld.

Discriminerend gedrag

Onder discriminerend gedrag verstaan we minachting voor een ander in algemene zin. Wij hebben gelijkheid van de mens als één van onze uitgangspunten van onze school genoemd en zullen daarom tegen elke vorm van ongerechtvaardigd onderscheid optreden.

Aanpak:

- Via gesprekken op het gedrag ingaan en uitleg geven welk gedrag gewenst is.
- Bij herhaling van het discriminerend gedrag treden we bestraffend op.
- Ouders op de hoogte stellen (beide partijen)

Afspraken over nablijven:

Het bespreken van gedragsproblemen zal veelal na schooltijd plaats vinden. Hierover hebben we de volgende afspraken gemaakt.

- We laten de kinderen nooit tussen de middag nablijven.
- Aan de ouders wordt meegedeeld dat de school om half 4 is afgelopen, maar dat er in incidentele gevallen na schooltijd doorgewerkt kan worden om iets af te maken en dat er in deze tijd ook een incident kan worden besproken. De ouders worden niet vantevoren ingelicht, het kan dus zijn dat zij even moeten wachten.
- Bij een overtreding vóór de middag, meldt de leerling zelf tussen de middag dat hij straf heeft en moet nablijven.
- Bij een overtreding na de middag, of wanneer de leerling moet overblijven, belt de leerling zelf naar huis om door te geven dat hij moet nablijven.
- Het nablijven duurt in de onderbouw een kwartier, in de bovenbouw maximaal een half uur.

Pestbeleid van de school

Dit pestbeleid gaat nadrukkelijk in op de aanpak van **pesten**. Wij vinden deze negatieve vorm van gedrag en de aanpak daarbij door de school van zo'n groot belang dat wij dit hebben losgekoppeld van het gedragsprotocol, waarvan het een onderdeel is.

Voor een verdere uitwerking van wat wij onder pesten verstaan, de vormen van pesten, de betrokken partijen, alsmede de verschillende gespreksvormen die wij daarbij hanteren, verwijzen wij naar de bijlage 6.

De aanpak van pesten op school

Bij de aanpak van het pesten richten wij ons op een drietal niveaus, te weten:

- A: individuele niveau
- B: groepsniveau
- C: schoolniveau

A: Individueel niveau

De eerste persoon, die binnen de school met afwikkeling van pestgedrag te maken krijgt, is meestal de leerkracht.

Deze vormt daarom ook een belangrijke spil in de bestrijding van pestgedrag.

Gesprekken

Bij ingrijpen in pestgedrag worden veel gesprekken gevoerd. De uitwerking van deze gesprekken staat beschreven in bijlage 7 van dit beleidsplan.

Hierbij krijgen we te maken met een viertal soorten gesprekken:

- 1: incidentgesprekken: deze voeren we bij direct ingrijpen op het moment van pesten om dat onmiddellijk te doen stoppen.
- 2: herstelgesprekken: deze voeren we na het incident met de pester met als doel de afspraken vanuit het pestprotocol te laten nakomen.
- 3: ondersteunende gesprekken: voert de groepsleerkracht met kinderen nadat ze gepest werden of bij vermoeden van pesten.
- 4: begeleidende gesprekken: voert de groepsleerkracht met kinderen – zowel pester als gepeste – om hen inzicht te geven in hun sociale functioneren.
- 5: evaluerende gesprekken : voert de leerkracht na verloop van tijd, om na te gaan hoe het gaat op dat moment gaat, tussen de pester en de gepeste

Bij het voeren van deze gesprekken is er een wezenlijk verschil of het een gesprek met een gepeste of met een pester is.

Criteria voor de oplossing:

Bij de oplossing van het pestgedrag hanteren wij de volgende criteria:

1. na de oplossing moeten beide partijen zich veilig voelen
2. de oplossing moet fair zijn (beide partijen moeten zich er goed bij voelen)
3. de oplossing moet effectief zijn (er moet sprake van oplossend gedrag zijn)
4. er wordt een vervolgspraak gemaakt om te kijken hoe het verlopen is

Aanpak op individueel niveau:

Bij de aanpak door de leerkracht bij individuele pestgevallen gaan we volgens deze lijn te werk:

1. we grijpen direct in bij constatering van pestgedrag
2. afhankelijk van plaats en tijdstip neemt de leerkracht – een tijdelijke maatregel – ter oplossing
3. de leerkracht geeft incident – indien van toepassing – direct door aan groepsleerkracht(en)
4. deze neemt – als het méér dan een incident is – het vervolgtraject over in de vorm van een herstelgesprek
5. afhankelijk van de noodzaak zal de leerkracht ondersteunende en begeleidende gesprekken voeren
6. met toestemming van gepeste wordt – indien gewenst – een gesprek met ouders gevoerd
7. bij herhaald, hardnekkig of agressief pestgedrag worden de ouders van de pester voor een gesprek uitgenodigd
8. de ouders wordt bij extreem gedrag het vervolgtraject medegedeeld (zie beleid “schorsing of verwijdering”)

Enkele oplossingen:

1. de pester gaat het goed maken in de vorm van een excuus (we letten op het effect van dit gebaar)
2. de pester krijgt een passende straf. Ouders worden op de hoogte gesteld.

B: Groepsniveau

Het is van wezenlijk belang dat de sfeer in de groep optimaal is. De leerkracht zal zijn/haar uiterste best moeten doen om dit zo te verbeteren dat kinderen zich er thuis, gewenst en dus veilig voelen.

Hiervoor dient de leerkracht een prettige omgangssituatie te creëren.

De volgende uitgangspunten dienen daarvoor als leidraad:

- een kind moet zich op zijn gemak voelen
- een kind moet het gevoel hebben erbij te horen
- een kind moet zichzelf kunnen zijn
- er moet binnen een prettige sfeer met elkaar worden omgegaan
- men moet belangstelling voor elkaar tonen
- men moet prettig met elkaar samenwerken
- kinderen mogen fouten maken
- kinderen moeten met elkaar kunnen lachen
- kinderen moeten leren dat iedereen verschillend is en dat accepteren
- kinderen moeten leren voor elkaar op te komen

Naast deze algemeen pedagogische uitgangspunten zal de leerkracht ook aangeven hoe hij/zij binnen de groep tegenover pesten staat en wat de maatregelen zijn.

We hanteren hierbij een paar voorwaarde scheppende maatregelen tegen het pesten binnen het groepsverband:

- de leerkracht maakt bondige en duidelijke klassenregels waar geen misverstand over kan ontstaan (door kinderen en leerkracht samen opgesteld)
- de leerkracht hangt de kapstokregels duidelijk zichtbaar op in de klas
- de leerkracht laat de kinderen helder zien wat pesten is
- de leerkracht zal duidelijk maken dat het melden van pesten “géén klikken” is (vertrouwenspersoon).
- de leerkracht zal aangeven dat hij/zij meldingen serieus zal nemen
- de leerkracht beloont gewenst gedrag
- de leerkracht bestraft agressief en pestgedrag
- de leerkracht zal de groep zodanig mobiliseren, dat zij stelling neemt tegen het pesten en zal samen het pesten laten oplossen als hun eigen “groepsverantwoordelijkheid”
- de leerkracht zal de ouders betrekken bij de pestproblemen (bv. ouderavond, individuele oudergesprekken, meegeven van brochures of daar naar toe verwijzen)

Nadelig beïnvloedende factoren:

Er zijn – helaas – een paar factoren, die de aanpak van pesten nadelig kunnen beïnvloeden en waar we als school alert op zullen moeten zijn:

- houding van de leerkracht
- sfeer in de groep
- kenmerken van de “gepeste”
- kenmerken van de “pester”
- houding van ouders
- het zien van agressie op tv., waarvan bepaalde rol- en/of spelelementen worden overgenomen
- een gepest kind dat niets aangeeft

Aanpak in de groep om pesten tegen te gaan:

- we werken met een goede methode sociale/emotionele ontwikkeling om de sociale weerbaarheid van de kinderen te vergroten, namelijk de methode: ”Kinderen en omgaan met waarden en normen.”
- we vinden het belangrijk als leerkracht een positief voorbeeld te geven
- we proberen met gevarieerde en aantrekkelijke lessen positieve aandacht van de kinderen te krijgen
- we proberen te grote prestatie- en/of competitiedruk tegen te gaan
- we hebben aandacht voor het individu
- we werken met kapstokregels een manier om de kinderen te laten ervaren wat het gewenste gedrag is.

C: Schoolniveau

Beleidsplan:

De school heeft dit beleidsplan opgesteld om onder andere het pesten tegen te gaan. Binnen de kaders van dit beleidsplan zullen we het pesten bestrijden. Jaarlijks zullen we dit beleidsplan op zijn haalbaarheid toetsen en indien noodzakelijk aanpassen.

Gemeenschappelijke afspraken:

Door middel van gemeenschappelijke afspraken geven we een helder beeld van de aanpak naar de kinderen en ouders over ons anti-pestbeleid. Hiermee willen we zorgdragen voor één lijn van aanpak binnen de school.

Bekendmaking:

- We zullen de 4 kapstokregels elk schooljaar introduceren en af en toe herhalen.
- We zullen deze kapstokregels regels door middel van tekeningen in de school ophangen.
- Er zal via het klimopblaadje een uitleg en of informatie gegeven worden over de kapstokregels en hoe we daar mee werken.

Schoolgids:

Alle ouders worden via de schoolgids en website op de hoogte gesteld van dit anti-pestbeleid van onze school. Hierin zal tevens een korte inhoud gegeven worden van het gedrags- en pestprotocol.

Binnen de school:

We hanteren afspraken met betrekking tot rust binnen de gangen en andere ruimtes. Zo mogen de kinderen niet hollen of rennen en ook niet hard roepen of schreeuwen. Door toezicht te houden tijdens het naar binnen en buiten gaan houden we hier de kinderen aan. Dit geeft de kinderen een gevoel van veiligheid.

Buiten de school (op 't schoolplein)

We surveilleren 's morgens en 's middags 15 minuten voor aanvang van de school. Ook in de pauze van 10.15 u. tot 10.30 u. voor groep 3/4/5 en in de pauze van 10.30u. tot 10.45 u. voor groep 6/7/8

Aanpak van pestgedrag op speelplaats:

Bij constatering van pestgedrag zal de leerkracht:

- Door middel van het conflictgesprek het gedrag zo snel mogelijk doen ophouden.
- Als het niet snel duidelijk is wat er aan de hand is zal de leerkracht beide partijen scheiden.
- Afhankelijk van de aard van het gebeuren zal de leerkracht de partijen gescheiden bij de ingang laten plaatsnemen.
- De leerkracht geeft het geconstateerde gedrag aan groepsleerkracht door (*zie aanpak op individueel niveau*).

Aanpak van pestgedrag op weg naar en van school:

Wij vinden dat kinderen veilig naar school moeten kunnen komen en ook weer veilig naar huis.

Als een kind op weg van of naar school gepest wordt, dan zal de school hier de pester over aanspreken en duidelijk maken dat dit tot het naar school gaan behoort.

Bij herhaling of niet ophouden van dit pestgedrag neemt de school de volgende maatregelen:

- We stellen de ouders van de pester van zijn/haar gedrag op de hoogte.
- De school zal de pester na laten blijven zodat de gepeste op een redelijke manier naar huis kan gaan. Dit gebeurt totdat de pester aangeeft met zijn pestgedrag te zullen stoppen.
- Bij herhaling zal er een gesprek plaats vinden met de ouders/verzorgers van de pester.

Dossier:

De groepsleerkracht maakt ten aanzien van sociaal-emotioneel gedrag van kinderen verslag bij pestgedrag. Dit verslag wordt in het leerlingendossier bewaard.

Ernstige vormen van herhaald pestgedrag, agressie en geweld

Herhaald pestgedrag:

Indien een pester in herhaling valt van zijn pestgedrag, dan zal de school “passende” maatregelen nemen.

Deze maatregelen kunnen – afhankelijk van de mate en ernst van het pestgedrag – bestaan uit:

- Er zal een corrigerend gesprek plaats vinden met de ouders/verzorgers van de pester.
- De school zal bestraffend optreden.
- De leerling kan door de directeur geschorst worden. Dit zal de ouders/verzorgers zowel mondeling als schriftelijk worden medegedeeld.
- In overleg en met goedkeuring van het bestuur kan de directeur de leerling van de school verwijderen.

Agressie en geweld:

Onder agressie en geweld verstaan we geestelijke of lichamelijke mishandeling ten opzichte van een ander of anderen binnen de schoolgemeenschap.

Agressie en geweld zullen we op school nooit accepteren. Bij deze vormen van gedrag treden we direct handelend op.

Leerlingen, die agressie of geweld op school gebruiken, zullen we onmiddellijk bestraffen.

De school zal, zowel de ouders/verzorgers van de leerling(en) die agressie of geweld gebruiken als de ouders/verzorgers van de leerlingen tegen wie de agressie of geweld is gebruikt, hiervan op de hoogte stellen.

Klachtenregeling:

De school heeft een klachtenregeling waar uitgebreid in beschreven staat hoe ouders/verzorgers met een klacht over intimidatie kunnen handelen.

Bijlage 1 Waarden en normen

Waarden

Onder waarden verstaan we opvattingen die menselijke relaties betreffen en alledaagse zaken te boven gaan. Morele waarden kunnen beschouwd worden als opvattingen die sturing geven aan het gedrag. Enkele willekeurige voorbeelden van waarden zijn: vrijheid, gelijkwaardigheid, verantwoordelijkheid, vrede, gerechtigheid, liefde, trouw.

Over waarden zijn meestal geen discussies, deze worden binnen een cultuur door iedereen geaccepteerd.

Normen

Onder normen verstaan we: gedragscodes, of concrete voorschriften, waarover binnen een bepaalde groep een zekere overeenstemming bestaat.

Normen kunnen gelijktijdig aan verschillende waarden ontleend worden. Zo kan de norm: “niet door rood licht rijden” gebaseerd zijn op waarden zoals “bescherming van het leven”, en “verantwoordelijkheid”. Wie de norm of “het normale” overtreedt, kan in principe te maken krijgen met sancties. De aanwezigheid van sancties is een typisch kenmerk van normen. Om die reden roept de term “normen” bij sommigen negatieve associaties op. Dergelijke associaties zijn niet terecht. Zij zeggen vermoedelijk meer over de opvattingen van degene bij wie ze opkomen, dan over “normen” als zodanig.

Bijlage 2 Kapstokregels

We kennen 4 kapstokregels:

- Voor groot en klein, zullen we aardig zijn.
- We willen veiligheid en geen gevaar, dus zorgen we goed voor elkaar.
- We willen rust en stilte hier, dan werken we met plezier.
- We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.

SCHOOLREGELS

Bijlage : 5.1

Afspraken in de klassen

- Bij het binnenkomen v/h lokaal gaan de leerlingen rustig op hun plaats zitten.
- Niet onnodig lopen, rennen en roepen door de klas
- Vinger opsteken wanneer je iets wilt vragen of zeggen .
- Wachten met vragen tot de leerkracht tijd heeft.
- Elke dag wordt begonnen met een gebedje, liedje of een verhaal uit de bijbel.
- Op maandagmorgen wordt een gesprekje over het weekend gehouden.
- Toiletgebruik:
 - Onder schooltijd gaan de kinderen zo min mogelijk naar het toilet. Vooral niet tijdens de uitleg, toets of proefwerk, kringactiviteiten en tijdens het groepslezen.
 - Iedere groep heeft zijn eigen toilet. Bij het toiletbezoek voor het speelkwartier wachten de kinderen op de gang op hun beurt.
 - Groep 1 t/m 3 gebruikt een ketting voor het toilet. Vanaf groep 4 mogen de kinderen zelf naar het toilet gaan(evt. bordje omdraaien).
- Vaste klassenhulpen gedurende de hele week. Taken zoals: klas vegen, uitdelen, ophalen, bordjes afwassen enz.
De kinderen blijven uiterlijk 10 minuten na schooltijd in de klas!
- Wanneer kinderen langer dan 10 minuten na moeten blijven, worden de ouders hierover geïnformeerd.
- Fouten in het schriftelijk werk worden door de kinderen verbeterd door er een streepje onder te zetten en het woord/getal daarna ernaast opnieuw te schrijven(altijd op een regel)
- Eventueel wordt de fout achter de zin verbeterd. Bij rekenen wordt het erboven of opnieuw geschreven. Het moet duidelijk leesbaar zijn.
- Om 15.30 uur worden de stoelen op tafel gezet.
- Als de school uit is, verlaten de leerlingen het lokaal rustig wanneer de leerkracht dit heeft aangegeven en gaan zo snel mogelijk naar de oversteekplaats bij de verkeersbrigadiers.

SCHOOLREGELS

Bijlage : 5.2

Afspraken buiten op de speelplaats

- De leerlingen mogen pas op het plein als er toezicht is (8.30 en 13.00 uur).
- Op het toegangspad wordt niet gestept of gefietst.
- Op de klimtoestellen worden geen tikspelen gedaan.
- De kinderen mogen niet zonder toestemming naar binnen, dus tassen blijven buiten en worden ook niet voor de bel gaat binnen gehaald.
- Er wordt niet gevoetbald op het schoolplein.
- Bij sneeuw worden er geen sneeuwballen gegooid van de hoek van het fietsenrek tot aan de hoek van het lokaal van groep 7 en 8.
- Wanneer de andere groepen onder schooltijd met de materialen van gr.1 en 2 buiten willen spelen, moet dit in overleg met de leerkrachten van gr. 1 en 2 gebeuren.
- Kinderen mogen niet in de zandbak, tenzij de leerkracht hiervoor toestemming geeft. dit mag nooit vóór schooltijd of in het speelkwartier.
- Het grote klimrek met glijbaan mag niet gebruikt worden als 'hangplek', omdat het dan niet meer gebruikt kan worden waarvoor het bedoeld is: spelen is glijden.
- Niet lopen op de glijbaan.
- Niet via de buitenkant het klimrek betreden.
- Niet duikelen bovenaan de glijbaan.
- De kinderen gaan aan het begin van het speelkwartier naar het toilet. Daarna niet.
- Niet hangen op de poort.
- Om 8.40, 10.30, 10.45, 12.00, 13.10, en 15.30 uur wordt er gebeld.
- Als er gebeld is gaan de kinderen in hun eigen rij staan . De kinderen gaan niet zonder toestemming van de surveillant naar binnen. De kinderen die tijdens de eerste pauze buiten zijn gaan via de deur bij groep 3 naar binnen, de anderen via de deur bij de kleuters naar binnen. De leerkracht haalt de kinderen op van zijn groep.
- Als er een kind buiten valt dan wordt hij/zij naar de groepsleerkracht gebracht. Is het ernstig dan wordt de EHBO-er gewaarschuwd.
- De kinderen van groep 5 t/m 8 spelen niet met de kleutermaterialen(ze zijn te zwaar!)
- M.b.t. het knikkeren: de knikkers worden in het eigen laatje bewaard in de klas, maar komen er niet uit tijdens de les; ruzies omtrent knikkeren worden door de kinderen zo zelfstandig mogelijk opgelost.
- Geen materialen op het klimrek.

SCHOOLREGELS

Bijlage : 5.3

De 5 belangrijke regels tijdens het werken aan de weektaak voor groep 6 t/m 8

- 1 . Begin maandag als eerste met de **planning** te maken.
Ben je klaar met de taken van een dag, dan ga je verder met de volgende dag of je kiest iets van 'extra '
- 2 . Je werkt zo **zelfstandig** mogelijk en zonder anderen te storen.
- 3 . Heb je **hulp nodig** dan:
 - Probeer je eerst **zelf** nog eens het antwoord te vinden.
 - Ten tweede vraag je **fluisterend** hulp aan degene naast je.
 - Ten slotte vraag je hulp aan je leerkracht.
- 4 . Zorg dat je **alle** opdrachten **netjes** uitwerkt en als dat mag heel **nauwkeurig** nakijkt.
- 5 . Als we stoppen met de weektaak lever je de opdrachten die klaar zijn + de weektaak in.
Let op dat je alles hebt ingevuld wat je die dag gedaan hebt !!!!
En tot slot ruim je alle gebruikte spullen **netjes** en **rustig** op.

SCHOOLREGELS

Bijlage 5.4

Internetregels

- Surfen op internet doe je alleen als een opdracht en toestemming van je meester of juffrouw hebt gekregen.
- Je werkt alleen onder je eigen gebruikersnaam.
- Niet downloaden.
- E-mailen mag als dat bij een opdracht hoort. Vraag het wel eerst aan je meester of juffrouw. Zorg dat je andere mensen via e-mail altijd netjes aanspreekt.
- Op internet geef je niet zomaar je persoonlijke gegevens, zoals je naam of adres. Wil je iets aanvragen dan kun je de gegevens van school invullen. Vraag dit altijd eerst aan de meester of juffrouw.
- Op internet kun je iets tegenkomen waar je van schrikt.
- Praat daar dan met je meester of juffrouw of met je ouders over.
- Als je klaar bent meld je, je altijd af.
- Internet is voor iedereen . Werk wel volgens de regels die we hebben.
- (wie niet volgens de regels werkt, kan een tijdje niet internetten.)

Bijlage 6 Algemeen

Wat is pesten?

Een persoon wordt gepest als hij of zij regelmatig en iedere keer weer opnieuw is blootgesteld aan negatieve acties van de kant van één of meer personen en waarbij hij of zij zich moeilijk kan verdedigen door het machtsverschil.

Pesten begint meestal onschuldig, haast als een spelletje. Het is dan nog geen pesten, maar gewoon plagen en (ongepaste) grapjes maken. Kinderen willen hiermee indruk maken op andere kinderen, of weten niet hoe ze op een andere, positieve manier contact kunnen maken. Door het succes van zijn plagerijtjes verhoogt de plager zijn status en dat smaakt naar meer. Op dat moment gaat dit over tot pesten. Onmerkbaar wordt het pesten een gewoonte.

Bij pesten zijn kinderen niet aan elkaar gewaagd. Het gedrag is niet omkeerbaar. Iemand zit steeds in de positie van gepeste en ander(en) steeds weer in de positie van pester. Er is vaak een vast patroon. Pesten gebeurt op basis van berekening, macht en bedreiging. Iemand wordt als slachtoffer uitgekozen. De pester gebruikt zijn macht – vaak samen met anderen – om zijn slachtoffer systematisch pijn te doen, te kwetsen, uit te lachen, te isoleren, te bedreigen of zijn spullen te vernielen.

Het slachtoffer is weerloos. Precies daarom is ingrijpen noodzakelijk. Oók als we vaag weten dat er wel een aanleiding voor dat pesten geweest zal zijn, of óók als je zelf niet zo'n grote sympathie voor de gepeste hebt. Daarbij moeten we ervoor waken dat pesten geen vorm wordt van "aangeleerd gedrag", dat zelfversterkend werkt en dat de pester meedraagt naar andere situaties.

Vormen van pesten?

Wij onderscheiden een viertal vormen van pesten:

1. verbaal pesten

Verbaal pesten komt wellicht het meest voor, vanwege de laagdrempeligheid. Wat je zegt lijkt geen sporen na te laten. Woorden heb je altijd bij de hand.

Waar gaat het hierbij om:

- spotten
- iemand – bij voorkeur sterk overdreven - imiteren
- uitschelden en scheldnamen of bijnamen geven
- roddelen
- uitlachen of belachelijk maken
- bedreigen
- afpersen: dwingen geld, spullen af te geven of dwingen iets te stelen
- leugens over iemand verspreiden
- kleineren of belachelijk maken
- gemene briefjes schrijven

2. fysiek pesten

Tot het fysiek pesten kan het volgende gerekend worden:

- subtiel trek- en duwwerk
- slaan, schoppen, vechten, krabben e.d.
- het gebruik van (of dreigen met) wapens als stokken of messen
- achtervolgen, opjagen, klem zetten of opsluiten

3. treiteren met spullen

Pesters kunnen hun slachtoffer proberen te treffen via zijn of haar bezittingen:

- spullen verbergen
- spullen afpakken
- spullen stuk maken
- spullen weggoeien

4. doodzwijgen

Hierbij doet de pester zogenaamd “niets”. We moeten hierbij aan het volgende denken:

- iemand nooit ergens aan laten meedoen
- iemand uitsluiten
- niet op iemand reageren
- iemand niet op verjaardagfeestjes uitnodigen

De betrokken partijen bij pesten

Bij pesten is er sprake van vijf partijen:

1. gepesten of slachtoffers

Sommige kinderen hebben meer kans om gepest te worden dan anderen. Dit kan met uiterlijk te maken hebben, maar veel vaker zal het met hun gedrag te maken hebben. Ergens van afwijken – een onuitgesproken groepsnorm – lokt blijkbaar vaak pesten uit. Dit “zogenaamd anders zijn” is meestal *de aanleiding* tot pestgedrag. Iedereen onderscheidt zich natuurlijk op velerlei manieren van een ander en dat is maar goed ook.

De *werkelijke oorzaak* van het pesten ligt vaak in de (gebrek aan) sociale vaardigheden van de gepeste. Zij slagen er meestal niet in om op de “juiste” manier om te gaan met de plagerijtjes of grapjes waarmee ze te maken krijgen. Ze hebben er moeite mee zich te verdedigen. Ze zijn minder weerbaar. Meestal voelen ze zich toch al angstiger en onzekerder dan de gemiddelde leerling. Je kunt hierbij spreken van een lage zelfwaardering of een hoge mate van sociale angst. Dit alles zal het pesten alleen maar versterken. Een ander fenomeen dat bij gepeste kinderen veel overheerst, is hun schuldgevoel. Zij schamen zich ervoor en beseffen dat ze niet populair zijn. Gepeste kinderen voelen zich falen en houden dat liever voor zich. Ook zijn ze bang dat bij het aanklaarten van gepest gedrag, dit later alleen nog maar versterkt zal terugkomen.

Al praat een kind niet over pesten, dan kan het toch bepaalde signalen afgeven:

- gaat niet meer graag naar school
- neemt nooit vrienden mee naar huis
- de schoolresultaten worden slechter
- speelt niet graag meer buiten
- raakt regelmatig dingen kwijt
- vertelt dat spullen zijn vernield
- klaagt regelmatig over hoofdpijn of buikpijn
- heeft ineens blauwe plekken of schrammen
- slaapt slecht of heeft nachtmerries
- gaat ineens weer bedplassen
- krijgt geen uitnodigingen voor een verjaardag
- wil de verjaardag niet vieren
- wil niet meer naar de sportclub of iets dergelijks
- licht geïrriteerd/huilerig/trekt zich terug

2. pesters

De meeste kinderen die pesten, weten eigenlijk niet waar ze mee bezig zijn. Zij komen vaak over als de sterksten van de groep. Ze kunnen hun agressiviteit minder goed beheersen en reageren sneller met geweld dan andere kinderen. Deze houding nemen ze meestal ook aan ten aanzien van volwassenen. Ze proberen door stoer en populair gedrag zich te manifesteren en zoeken daarom een slachtoffer uit. Ze krijgen meestal een aantal meelopers op hun hand. Ze vertonen vaak een hoge maar misvormde vorm van sociale vaardigheden door hun daden goed te verbergen en weet sympathisanten rond zich te verzamelen. De pester denkt vaak irreal over het slachtoffer (dat is een stommeling die er zelf om vroeg). Ze hebben weinig inlevingsvermogen en kennen bijna geen schuldgevoel. Ze hebben een gemiddeld tot veel zelfvertrouwen en ze lijken niet angstig of onzeker. Ze kunnen soms alleen pestend met anderen omgaan. Ze zijn vaak al jong betrokken bij antisociaal gedrag. Ze zien soms het slachtoffer als minderwaardig, als iemand waarmee je van alles kunt uithalen. Ook heeft de pester moeite om gevoelens van frustratie, onmacht en andere ervaringen onder woorden te brengen. Het komt ook voor dat een pester in een andere context zelf slachtoffer is geweest van pestgedrag. Het kan ook voorkomen dat allergieën voor bepaalde stoffen negatief en agressief gedrag oproepen.

Voorkomende signalen van een pester zijn:

- opvallend stoer gedrag
- uitdagende gedrag
- populair willen zijn
- tegendraads en opstandig gedrag vertoont
- steeds binnen een vast groepje optreedt en zelden vertelt wat hij doet en waar hij is
- vaak roddelt over andere kinderen
- vertelt over grootse lichamelijke prestaties
- agressief gedrag vertoont tegenover kinderen en/of volwassenen

3. meelopers en zwijgende groep andere kinderen

Het merkwaardige aan pesten is dat vrijwel alle kinderen er weet van hebben, lang voordat het eerste vermoeden bij volwassenen groeit. Dat zegt veel over hoe pesten werkt.

Een aantal kinderen zal *meelopen* met de pester, die mede aan hen z'n macht en aanzien ontleent. Ook zij zijn vaak bang het slachtoffer te worden, of zij vinden het stoere gedrag van de pester interessant, of ze menen door te supporteren zelf populair te worden. Doordat ze met een groepje meedoen voelen ze zich ook minder verantwoordelijk voor wat er gebeurt. Hun instemming of zelfs van op een afstand lacherig toekijken is een versterking voor de pester.

De meeste kinderen zijn echter niet direct betrokken bij het pesten. Sommigen van hen *kijken alleen toe*. Ook al vinden ze het heel vervelend dat er gepest wordt in de klas of op school, toch kunnen of willen ze niet als enige opkomen voor het gepeste kind. Het kan ook niets ondernemen om niet het risico te lopen zelf gepest te worden. *Ze doen alsof ze niets merken*.

4. de leerkrachten

Kinderen die zich op school onveilig voelen hebben in ieder geval recht op bescherming. De school, de leerkrachten dienen bij pestgedrag in te grijpen. De schoolsamenleving dient te beseffen dat het lot van deze kinderen niet persé hun eigen verantwoordelijkheid is en dat ze zich niet schuldig hoeven te voelen.

Maar ook pestende kinderen hebben het recht op hulp in hun klaarblijkelijk verstoorde ontwikkeling van sociale vaardigheden en morele besef.

Kinderen die niet rechtstreeks betrokken zijn bij het pesten hebben recht op een leefmilieu waarin duidelijk wordt dat solidariteit en groepsgevoel hogere en meer constructievere waarden zijn, dan willekeur of het recht van de sterkste.

Het moet duidelijk zijn dat een gerespecteerde autoriteit als de leerkracht zal ingrijpen daar waar het rechtvaardigheidsgevoel in het gedrang komt. Deze verantwoordelijkheid van de leerkracht is soms niet gemakkelijk, maar levert hen een aangename klassensfeer op, waarin zij zonder spanning of achterdocht bezig kunnen zijn.

Een goed begrip van het probleem en de mechanismen die daarin meespelen is belangrijk.

5. de ouders

In een school met een open klimaat is het vanzelfsprekend dat ouders geïnformeerd worden over hoe kinderen zich op school gedragen en over de rol die de ouders kunnen spelen om daarin – indien nodig – verandering te brengen. Dat zijn niet altijd de gemakkelijkste gesprekken, omdat ouders vaak een eigen kijk op de werkelijkheid hebben en die strookt niet altijd met die van de leerkracht. Het is van groot belang dat ouders en school (leerkracht) elkaar vaak genoeg en in vertrouwen informeren. Bovendien heb je met twee soorten ouders te maken: die van gepeste kinderen en die van pesters. Doordat er soms in verschil in inzicht tussen de analyse van de leerkracht en de ervaringen van ouders is, dient de leerkracht het probleem uitvoerig en helder te beschrijven.

Belangrijk is dat ouders niet direct sanctionerend te werk gaan, maar met hun kind in gesprek moeten gaan. Hierbij moeten zij – net als de school – duidelijk de grenzen van het aanvaardbare en onaanvaardbare gedrag aangeven. De school kan hierin best de ouders van adviezen of suggesties voorzien.

Bij ouders van gepeste kinderen kan het voorkomen dat zij schrik hebben van de openlijke aanpak van het probleem. Zij denken dat hierdoor het probleem alleen maar zal verergeren. De leerkracht kan samen met de ouders het pestprobleem analyseren, waar liggen mogelijke oorzaken en hoe kan het kind hierbinnen reageren. Ook het laten aangaan van trainingen sociale vaardigheden en het vergroten van het zelfvertrouwen kan daarbij ter sprake komen. Ouders van “meelopers of zwijgende groep kinderen” kunnen hun kind aanspreken op hun houding of gedrag en proberen afstand te creëren tussen pester en groep, waardoor pester geïsoleerder komt te staan. Het is namelijk belangrijk dat deze boodschap niet alleen vanuit de school vertrekt, maar ook door ouders ondersteund wordt. De school dient de ouders dan wel argumenten en achtergrondinformatie te verschaffen.

Praktische aandachtspunten voor de ouders:

- zorg voor een goede samenwerking met de school
- probeer achter de oorzaak van het probleem te komen
- laat de school het probleem – in samenwerking – oplossen
- neem het probleem serieus (zowel als je kind gepest wordt of als het zelf pest)
- ga niet meteen in de verdediging (zoiets doet mijn kind niet)
- maak met je kind regels waaraan jullie je houden
- bij signalering van pestgedrag contact opnemen met de school
- blijf met je kind in gesprek of laat je kind erover schrijven
- corrigeer je kind als dit pestgedrag vertoont en maak duidelijk dat je dit afkeurt
- straf je kind nooit fysiek
- beloon je kind voor goed gedrag
- geef je kind zonodig extra positieve aandacht
- geef zelf het goede voorbeeld
- leer je kind voor anderen opkomen
- stimuleer je kind in buitenschoolse activiteiten (maar let wel op of het geen extra pestplek wordt)
- neem in overleg met school een deskundige in de hand als je dat nodig lijkt
- laat je kind een sociale vaardigheidstraining volgen

Bijlage 7:

Gesprekken

De verschillende vormen van gesprekken die we als school bij pestgedrag hanteren, zijn:

- 1: incidentgesprekken: deze voeren we als je direct ingrijpt op het moment van pesten om dat onmiddellijk te doen stoppen. Uitgangspunt hierbij is het incident te laten stoppen:
 - geen discussie om toeloop te vermijden.
 - de leerkracht neemt een momentbeslissing
 - de leerkracht laat zich naar beide kanten niet negatief uit over personen, maar keurt pestgedrag wel af
 - gepeste wordt – eventueel met vriend(in) – apart gehouden
 - de leerkracht geeft aan de pester aan welk de volgende stap ter oplossing is
 - bij leerling(en) van een andere leerkracht wordt dit direct doorgegeven
 - als groepsleerkracht niet aanwezig is, dan wordt dit schriftelijk doorgegeven
 - leerkrachten spreken samen de afwikkeling van het incident af om tegen elkaar uitspelen te voorkomen
 - de groepsleerkracht voert zo snel mogelijk een zg. herstelgesprek

- 2: herstelgesprekken: deze voeren we na het incident met de pester met als doel de afspraken vanuit het pestprotocol te laten nakomen. Uitgangspunt hierbij is:
 - de eigen groepsleerkracht voert in principe deze gesprekken
 - de groepsleerkracht wil in ieder geval vernemen wat er gebeurd is
 - als er meer leerlingen bij betrokken zijn, dan worden afzonderlijke gesprekken gevoerd om de rol van elk kind afzonderlijk te bepalen
 - de groepsleerkracht zal de kinderen in principe eerst zelf de oplossing laten zoeken
 - de groepsleerkracht zal duidelijk aangeven hoe we als school tegenover pesten staan, nl. dat we dit niet tolereren
 - de groepsleerkracht zal aangeven wat de – eventuele – sanctie is; afhankelijk van de rol in het pestgebeuren
 - de groepsleerkracht zal bij schade bepalen hoe deze hersteld moet worden
 - de groepsleerkracht zal bespreken of er eventueel ouders ingeschakeld zullen worden

- 3: ondersteunende gesprekken: voert de groepsleerkracht met kinderen nadat ze gepest werden of bij vermoeden van pesten. De leerkracht zal:
 - zich goed in een gesprek moeten inleven
 - grote luisterbereidheid moeten tonen
 - ontvankelijkheid moeten tonen
 - proberen signalen op te vangen
 - proberen zicht te krijgen in problematiek
 - geen geheimhouding beloven
 - een aanzet geven tot een oplossing

4: begeleidende gesprekken: voert de groepsleerkracht met kinderen zowel pester als gepeste. Deze gesprekken moet de leerkracht een aantal keren na elkaar voeren.

Het doel van deze gesprekken is:

- kinderen inzicht leren krijgen op hun sociaal functioneren
- het vinden van werkbare alternatieven voor hun manier van omgaan

5 evaluerende gesprekken: voert de groepsleerkracht met de kinderen zowel pester als gepeste.

Het doel van deze gesprekken is:

na gaan hoe het gaat na verloop van tijd tussen pester en gepeste

Bij het voeren van deze gesprekken is er een wezenlijk verschil of het een gesprek met een gepeste of met een pester is.

